

Wymagania edukacyjne z języka polskiego w klasie VIII
niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

OCENA CELUJĄCA	
Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:	
<ul style="list-style-type: none"> • spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz • tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne (pod względem treści, kompozycji, języka, ortografii, interpunkcji i układu graficznego) w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka, podanie, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad; wykazuje się oryginalnością w podejściu do realizacji tematu, ma bogaty zasób słownictwa i potrafi go zastosować w swoich wypowiedziach, • w bardzo dobrym stopniu opanował umiejętności z zakresu kształcenia kulturowego i językowego, • rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji, • rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania, • uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie, • uczestniczy w projektach edukacyjnych (np. tworzy różnorodne prezentacje, projekty wystaw, realizuje krótkie filmy z wykorzystaniem technologii multimedialnych), • pogłębia swoją wiedzę przedmiotową i uczestniczy w wykładach publicznych, konkursach itp. 	
OCENA BARDZO DOBRA	
Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	
<ul style="list-style-type: none"> • spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz • odczytuje teksty literackie, nieliterackie i inne teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym, dokonuje trafnej analizy i interpretacji; w interpretacji utworów literackich i dzieł sztuki wykorzystuje potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; czytając głośno, wyraża intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację, • rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: neologizm, eufemizm, symbol, alegorię i objaśnia ich rolę, • zna pojęcie komizmu i ironii, rozpoznaje je w tekstach oraz określa ich funkcje, • rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu, w tym: pamiętnik, komedia, fraszka, sonet, pieśń, ballada, tragedia i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich, • wskazuje elementy dramatu, • określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji, w interpretacji odwołuje się do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji, • określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich i kulturowych, • znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków, • odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie, • dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone, zna typy skrótów i skrótowców – określa ich funkcje w tekście, rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, rodzaje nazw miejscowych, używa poprawnych form gramatycznych imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców) 	

- zna sposoby wzbogacania słownictwa,
- rozumie znaczenie homonimów,
- wyróżnia środowiskowe i regionalne odmiany języka,
- rozróżnia treść i zakres znaczeniowy wyrazu,
- rozpoznaje imiesłów przysłówkowy, rozumie zasady jego tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje imiesłowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie,
- rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy, publicystyczny.
- tworzy poprawne wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka, podanie, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad; ma bogaty zasób słownictwa i potrafi go zastosować w swoich wypowiedziach, w wypowiedzi występują nieliczne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne,
- rozpoznaje manipulację językową i przeciwstawia jej zasady etyki wypowiedzi,
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje;
- zna i prawidłowo stosuje w praktyce podstawowe zasady ortograficzne,
- recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem,
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie,
- pogłębia swoją wiedzę przedmiotową i uczestniczy w konkursach.

OCENA DOBRA

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz
- odczytuje teksty literackie, nieliterackie i inne teksty kultury nie tylko na poziomie dosłownym, ale także wyszukiwania i przetwarzania informacji, podejmuje próbę określania głównej myśli utworu, w zasadzie poprawnie analizuje i interpretuje tekst literacki oraz dzieła sztuki, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; czytając głośno, wyraziście, uwzględnia znaki interpunkcyjne, intonację,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: neologizm, eufemizm, symbol, alegorię,
- zna pojęcie komizmu, ironii, rozpoznaje je w tekstach,
- rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu, w tym: pamiętnik, komedia, fraszka, sonet, pieśń, ballada, tragedia i wymienia ich podstawowe cechy,
- wskazuje elementy dramatu,
- w interpretacji odwołuje się do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi,
- określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich, literackich i kulturowych,
- odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie, dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy),
- używa poprawnych form gramatycznych imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców;
- rozumie znaczenie homonimów,
- rozróżnia treść i zakres znaczeniowy wyrazu,
- rozpoznaje imiesłów przysłówkowy, rozumie zasady jego tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje imiesłowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie,

<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka, podanie, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad; w wypowiedzi występują błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne, • funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę, • przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego, • zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie, • rozpoznaje i rozróżnia środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych, określa ich funkcje, • wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, streszcza, • recytuje utwór literacki, zwracając uwagę na intonację, interpunkcję, • uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie.
OCENA DOSTATECZNA
Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> • spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz • odczytuje teksty literackie, nieliterackie i inne teksty kultury na poziomie dosłownym oraz wyszukiwania i przetwarzania informacji i wyciągania wniosków na podstawie jednej przesłanki; czytając głośno, uwzględnia znaki interpunkcyjne, • rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: eufemizm, symbol, alegorię, • zna pojęcie komizmu, ironii, • rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu, w tym: pamiętnik, komedia, fraszka, sonet, pieśń, ballada, tragedia, • wskazuje elementy dramatu, • określa wartości etyczne i estetyczne poznawanych tekstów literackich i kulturowych, • odróżnia mowę zależną i niezależną, • dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy), • rozumie znaczenie homonimów, • rozróżnia treść i zakres znaczeniowy wyrazu, • rozpoznaje imiesłów przysłówkowy i odmiany, poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania, <p>tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka, CV, list motywacyjny, podanie, przemówienie, w wypowiedzi występują błędy kompozycyjne, językowe, ortograficzne i interpunkcyjne; niewłaściwa segmentacja tekstu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje środki retoryczne w redagowanej wypowiedzi argumentacyjnej, • przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego, • zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, uzasadniając własne zdanie, • rozpoznaje środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych, • wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym streszcza, • recytuje utwór literacki.
OCENA DOPUSZCZAJĄCA
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje teksty literackie, nieliterackie na poziomie dosłownym, • rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: eufemizm, symbol, alegorię, • rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu, w tym: komedia, fraszka, sonet, pieśń, ballada, tragedia, • odróżnia mowę zależną i niezależną,

- rozróżnia archaizmy i kolokwializmy,
- rozumie znaczenie homonimów,
- rozpoznaje imiesłów przysłówkowy i odmiany,
- podejmuje próbę tworzenia wypowiedzi pisemnych w następujących formach gatunkowych: rozprawka, przemówienie, list motywacyjny, CV,
- przeprowadza proste wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego, wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym streszcza,
- potrafi pamięciowo opanować fragment wiersza.

Ponadto:

Na każdą ocenę wymagane jest przeczytanie wszystkich lektur obowiązkowych przewidzianych do omówienia na lekcjach języka polskiego w klasie ósmej.

Sposoby oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów

Na lekcjach języka polskiego przyjmuje się następujące formy sprawdzania poziomu osiągnięć uczniów:

1. **Test diagnostyczny (diagnoza)** – rozumiany jako obiektywna próba polegająca na wykonaniu przez uczniów różnego rodzaju zadań, ćwiczeń itp., w celu rozpoznania stanu ich wiedzy i umiejętności dla opracowania dalszej drogi postępowania.

- a) Nauczyciel przeprowadza w zależności od potrzeb w ciągu całego cyklu kształcenia.
- b) Jest zapowiedziany co najmniej tydzień wcześniej, z jednoczesnym określeniem przez nauczyciela czasu trwania i zakresu materiału.
- c) Wyniki tekstu diagnostycznego „na wejście” stanowią jedynie diagnozę wiedzy i umiejętności ucznia i nie są podstawą do wystawienia stopnia bieżącego.
- d) Wyniki pozostałych testów diagnostycznych mogą być przeliczane na ocenę bieżącą, wpisywaną do dziennika.

2. **Sprawdziany** – rozumiane jako zaplanowane przez nauczyciela dłuższe samodzielne pisemne prace kontrolne uczniów, przeprowadzane w szkole podczas zajęć edukacyjnych, mające na celu sprawdzenie wiedzy i umiejętności uczniów z danej partii materiału.

- a) Sprawdziany mogą zostać zaplanowane na jedną lub dwie godziny lekcyjne.
- b) Obejmują co najmniej jeden dział programowy.
- c) Poprzedzone są lekcją powtórzeniową
- d) Zapowiedziane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Przy zapowiadaniu nauczyciel podaje informacje dotyczące zakresu, celu, formy i terminu pracy.
- e) Zapowiedziany sprawdzian wpisywany jest do dziennika elektronicznego.
- f) Nauczyciel przed rozpoczęciem sprawdzianu informuje uczniów o czasie przeznaczonym na napisanie pracy oraz o wydłużeniu czasu dla uczniów z opiniami z PP.
- g) Nauczyciel ma obowiązek poprawić sprawdziany w terminie do dwóch tygodni od ich napisania.
- h) Uczeń, który opuścił sprawdzian musi go napisać w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły. Niedotrzymanie tego terminu skutkuje oceną niedostateczną.

3. **Prace klasowe** – rozumiane jako zaplanowane przez nauczyciela dłuższe samodzielne pisemne formy wypowiedzi, przeprowadzone w szkole podczas zajęć edukacyjnych, mające na celu sprawdzenie umiejętności komponowania tekstów własnych zgodnie z określonymi warunkami.

- a) Prace klasowe są zaplanowane na dwie godziny lekcyjne.

b) Zapowiedziane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Przy zapowiadaniu nauczyciel nie podaje tematów wypracowań.

c) Zapowiedziana praca klasowa wpisywana jest do dziennika elektronicznego.

d) Nauczyciel ma obowiązek poprawić prace klasowe w terminie do dwóch tygodni od ich napisania.

e) Uczeń, który opuścił pisemną pracę klasową musi ją napisać w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły. Niedotrzymanie tego terminu skutkuje oceną niedostateczną.

4. **Kartkówki** – rozumiane jako krótkie prace pisemne sprawdzające wiadomości i umiejętności uczniów, obejmujące maksymalnie materiał z trzech ostatnich tematów lub z tematu bieżącego.

a) Kartkówki trwają nie dłużej niż 15 minut.

b) Nie muszą być zapowiadane z wyprzedzeniem.

c) Jeżeli uczeń jest nieobecny w terminie, w którym została przeprowadzona kartkówka może napisać ją w innym terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

5. **Odpowiedź ustna** – rozumiana jako krótsza lub dłuższa ustna reakcja ucznia na pytania skierowane do niego przez nauczyciela.

a) Oceniając na stopień odpowiedź ustną nauczyciel bierze pod uwagę zawartość rzeczową, dobór środków językowych, sposób prezentacji, umiejętność formułowania myśli i argumentacji

b) Krótkie odpowiedzi uczniów oraz merytoryczna aktywność na lekcji nie podlega ocenie cyfrowej, ale jest odnotowywana jako plus.

6. **Znajomość lektur** – rozumiana jako wiedza i umiejętności z zakresu przeczytanego tekstu.

a) Formy sprawdzania znajomości lektur mogą przybierać różne formy pisemne oraz ustne.

b) W zależności od formy sprawdzenia stosuje się odpowiednie kryteria oceniania.

c) Każdy uczeń musi wykazać się znajomością lektur obowiązkowych, zgodnych z wytycznymi podstawy programowej dla każdego etapu edukacyjnego.

d) Na każdy rok szkolny oprócz lektur obowiązkowych przypadają co najmniej dwie lektury uzupełniające. Zakres ich znajomości będzie sprawdzany tak, jak w przypadku lektur obowiązkowych.

e) Ocena niedostateczna z lektury może zostać poprawiona zgodnie z warunkami poprawy wykazanymi w PO oraz Statucie Szkoły.

7. Recytacja tekstów poetyckich i prozy.

Częstotliwość sprawdzania osiągnięć uczniów

1. Nauczyciel ma obowiązek systematycznego sprawdzania osiągnięć uczniów zgodnie z zapisami statutowymi szkoły. Częstotliwość poszczególnych form sprawdzających:

a) Odpowiedź ustna i kartkówki – możliwość na każdej lekcji.

b) Wykonywanie przez uczniów ćwiczeń – możliwość na każdej lekcji.

c) Wypracowania klasowe (dłuższe formy wypowiedzi) – częstotliwość wynika z realizowanego materiału.

d) Sprawdziany – po każdej większej partii materiału, co najmniej dwa półroczu

Podstawowe założenia oceniania form wypowiedzi pisemnych

1. Nauczyciel przy sprawdzaniu prac pisemnych zobowiązany jest do opatrzenia oceny cyfrowej komentarzem słownym, który wyjaśni ocenę, podkreśli zalety pracy i będzie informował o elementach, nad którymi uczeń musi popracować.

2. Każda forma wypowiedzi jest oceniana według innych kryteriów, zależnych od formy wypowiedzi. Kryteria te każdorazowo nanoszone są na pracę uczniów.

3. W większości prac pisemnych przyjmuje się następujące kryteria oceny:

a) Realizacja tematu wypowiedzi (temat) – wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, wypowiedź jest w całości na temat. Jeżeli praca jest nie na temat, uczeń otrzymuje 0 punktów, co skutkuje oceną niedostateczną

- b) Charakterystyczne cechy wypowiedzi – pojawienie się obowiązkowych elementów dla danej formy, konsekwencja wypowiedzi, logiczność zdarzeń, argumentacja wnikliwa, poparta przykładami.
 - c) Kompozycja tekstu – zgodna z formą wskazaną w poleceniu, logiczność, spójność wypowiedzi, wyodrębnienie akapitów.
 - d) Poprawność językowa – dopuszczalne 3 błędy językowe (w krótkich formach wypowiedzi dopuszczalny 1 błąd).
 - e) Ortografia – dopuszczalne 3 błędy ortograficzne (w krótkich formach wypowiedzi dopuszczalny 1 błąd).
 - f) Interpunkcja – dopuszczalnych 5 błędów interpunkcyjnych (w krótkich formach wypowiedzi dopuszczalne 2 błędy). Uczniowie z opiniami z PP mają dostosowane wymagania w punktach d,e,f (możliwość większej ilości błędów).
 - g) Estetyka – stosowanie akapitów, marginesów, przejrzystość pracy. W każdym z podanych kryteriów uczeń otrzymuje punkty, a suma tych punktów przekłada się na ocenę
4. W przypadku, gdy praca ucznia jest nieczytelna lub nie zawiera wymaganej minimalnej ilości słów, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
5. Przyjmuje się następującą klasyfikację i oznaczenia błędów w pracach pisemnych:
- a) ort. – błąd ortograficzny,
 - b) int. – błąd interpunkcyjny,
 - c) rz. – błąd rzeczowy,
 - d) log. – błąd logiczny,
 - e) jęz. – błąd językowy (w jego skład wchodzi błędy frazeologiczne, fleksyjne, słowotwórcze, składniowe oraz stylistyczne).

Sposób oceniania prac pisemnych

1. Ocenę ze sprawdzianów ustala się według skali procentowej:

100% - 98% ocena celująca

97% - 90% ocena bardzo dobra

89% - 75% ocena dobra

74% - 50% ocena dostateczna

49% - 31% ocena dopuszczająca

30% - 0% ocena niedostateczna

2. W przypadku innych form sprawdzania osiągnięć uczniów dopuszczalne są inne wielkości, w zależności od stopnia trudności pracy i innych czynników. W takim przypadku nauczyciel każdorazowo informuje uczniów o sposobie oceniania i kryteriach ocen.

3. Wszystkie oceny dokumentowane są na bieżąco na pracach uczniów oraz za pomocą wpisu do dziennika w odpowiedniej rubryce, która informuje, za co została postawiona dana ocena.

Ogólne warunki poprawy uzyskanych ocen

1. Poprawie podlegają oceny z wszystkich form sprawdzania wiedzy.

2. Poprawa oceny niedostatecznej jest obowiązkowa i odbywa się w terminie wyznaczonym przez nauczyciela w ciągu 2 tygodni od rozdania prac.

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z języka polskiego.

Tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej

Uzyskanie wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych jest możliwe dla każdego ucznia, który wyrazi taką chęć i odbywa się w drodze rozmowy ucznia z nauczycielem nad

poziomem spełnienia przez ucznia kryteriów na ocenę przewidywaną i wyższą, która może być uzupełniona wykonaniem przez ucznia wskazanych przez nauczyciela zadań.

Warunki ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana:

- 1.Frekwencja ucznia na zajęciach z przedmiotu nie jest niższa niż 50% (z wyjątkiem długotrwałej choroby).
- 2.Uczeń przystąpił do wszystkich sprawdzianów i testów.
- 3.Uczeń uzyskał z wszystkich sprawdzianów oceny pozytywne (wyższe niż ocena niedostateczna).
- 4.Uczeń skorzystał z wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy.